

U NÁS PLÝTVAT NEBUDEME

aneb Jak snižovat množství
komunálního odpadu

green circle
zelený kruh
Asociace ekologických organizací

**HLAVNÍ CESTA
K OMEZENÍ PLÝTVÁNÍ
VEDE PŘES SNIŽOVÁNÍ
CELKOVÉHO MNOŽSTVÍ TOHO,
CO VYHODÍME**

Obsah

Úvod	4
Jak se k předcházení vzniku odpadů staví stát	4
V obci jdeme příkladem	6
Co by měla obsahovat pravidla pro odpovědné zadávání	7
Příklady dobré praxe z ČR	9
Městský úřad Jičín, Královéhradecký kraj	9
Statutární město Jihlava, kraj Vysočina	10
Statutární město Brno, Jihomoravský kraj	11
Krajský úřad Moravskoslezského kraje	12
Příklady dobré praxe ze zahraničí	13
Vídeň, Rakousko	13
Nantes, Francie	14
Barcelona, Španělsko	15
Ekologicky a sociálně odpovědné alternativy	16
 Zdroje a doporučené odkazy	 17

Úvod

V moderní době spotřebováváme čím dál více surovin, což vede ke zvýšené produkci odpadů. Neudržitelný trend se pokouší změnit nová legislativa, která mj. ukládá obcím třídit nejméně 60 % komunálního odpadu od roku 2025, 65 % od roku 2030 a 70 % od roku 2035. Lépe třídit ale nestačí. Nacházet smysluplné využití pro rostoucí množství vytříděných surovin je totiž stále složitější a dražší. **Hlavní cesta k omezení plýtvání vede přes snižování celkového množství toho, co vyhodíme.** Věříme, že následující text poradí hlavně komunálním politikům a úředníkům, jak posílit prevenci vzniku odpadu a plnit tak zákonné cíle s nízkými náklady pro obce i občany.

Jak se k předcházení vzniku odpadů staví stát

Nová česká odpadová legislativa nepřímo podporuje prevenci vzniku odpadu jako nejefektivnější a nejlevnější cestu k dosažení ambiciózních cílů pro třídění a využití odpadu. Stát také zákonem stanovil jasná pravidla pro veřejné zadávání, kterými mají úřady mj. předcházet vzniku odpadů. **Environmentálně a sociálně odpovědné zadávání se stalo závazným principem pro fungování veřejné správy s účinností od 1. 1. 2021.**

Šetrné nakupování obcí má oporu v *usnesení vlády č. 720/2000 k návrhu podpory rozvoje prodeje a užívání ekologicky šetrných výrobků*, následně doplněném *usnesením vlády*

č. 465/2010. **Vláda orgánům státní správy a samosprávy nařizuje upřednostňovat při nákupu výrobky a služby šetrné k životnímu prostředí – od úředních budov až po jejich vybavení a provoz.**

Závazná pravidla přináší evropská směrnice (2014/24/EU ze dne 26. února 2014) a na ni navazující český zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Ten v § 6 odst. 4 vedle dalších zásad stanovuje: „**Zadavatel je při vytváření zadávacích podmínek, hodnocení nabídek a výběru dodavatele, povinen za předpokladu, že to bude vzhledem k povaze a smyslu zakázky možné, dodržovat zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací ve smyslu tohoto zákona. Svůj postup je zadavatel povinen řádně odůvodnit.**“. Na úrovni obcí mohou být k implementaci této povinnosti přijímána pravidla platná pro chod úřadu – např. vnitřní směrnice, řady či metodiky.

Prevenici vzniku odpadů řeší také odpadový legislativní balíček, který schválil parlament v prosinci 2020. Ministerstvo životního prostředí jej následně upřesnilo řadou vyhlášek a metodických pokynů. Další potřebné změny ve výrobě a obchodu zajistí nový zákon o jednorázových plastech.

Na vytvoření kapacit pro prevenci, třídění a recyklaci stát přispívá z Národního plánu obnovy, Operačního programu životního prostředí či Modernizačního fondu. Náklady na třídění a recyklaci obalů (v rozsahu stanoveném obalovým zákonem) mají podle platné legislativy nést příslušné průmyslové podniky prostřednictvím autorizované obalové společnosti EKO-KOM. Stát, respektive Ministerstvo životního prostředí, dohlíží na to, aby EKO-KOM skutečně obcím příslušné náklady hradil.

Pokud se tak neděje, mají se tedy obce kam obrátit.

Cestu veřejné správě i průmyslu přesněji ukazují také strategické dokumenty, jako je *Cirkulární Česko 2040* či chystaná novelizace *Plánu odpadového hospodářství ČR. Průvodce předcházením vzniku odpadů na komunální úrovni*, který v roce 2017 vydalo Ministerstvo životního prostředí, komplexně shrnuje možnosti obcí v oblasti prevence – od koncepční činnosti, osvěty až po podporu domácího kompostování či využití stavebního odpadu v obci.

V následujícím textu se soustředíme na to, co obec může dělat v rámci svého provozu a veřejného zadávání zakázek a služeb.

Zdroje:

https://www.mzp.cz/cz/legislativa_metodicke_pokyny_odpady

https://www.mzp.cz/cz/news_20211105_Vlada-opetovne-schvalila-zakon-o-jednorazovych-plastech

https://www.mzp.cz/cz/news_20211213_Vlada-schvalila-Cirkularni_Cesko_2040

https://www.mzp.cz/cz/plan_odpadoveho_hospodarstvi_cr

[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/program_predchazeni_vzniku_odpadu/\\$FILE/OODP-pruvodce_obce-20170201.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/program_predchazeni_vzniku_odpadu/$FILE/OODP-pruvodce_obce-20170201.pdf)

Usnesení vlády (karcher-satter.cz)

Vláda schválila materiál MŽP o zeleném nakupování - Ministerstvo životního prostředí (mzp.cz)

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-134>

V obci jdeme příkladem

Lidé si dnes mohou sami zjistit, jaké má jejich spotřeba dopady a jak je lze zmírnit, případně se mohou poradit v nejbližší ekoporadně. Spoustu možností, jak předejít zbytečnému odpadu, lze nalézt na internetu. Lidé mohou sdílet auta, půjčovat si knihy nebo nářadí např. v Praze či v Brně, nechat si opravit domácí přístroje v opravárnách, prodávat a nakupovat a vyměňovat použité oblečení či jiné výrobky, věnovat někomu zbytné věci, a bránit plýtvání jídlem.

Zásadní vliv na jejich rozhodnutí má dostupnost příležitostí přímo v místě, kde žijí. Obec by proto měla vytvářet vhodné podmínky pro fungování místních opraven, půjčoven, second handů či bleších trhů, charitativních sbírek, systémů opakovaně použitelných obalů.

V České republice se investuje z veřejných peněz zhruba 600 miliard Kč ročně. Tím, jaké výrobky a služby obec nakupuje, může zásadně omezit svou produkci odpadů a zároveň tak významně ovlivnit nabídku šetrného a trvanlivého zboží na trhu.

Obec by proto měla jít příkladem ve spotřebě vlastního úřadu a obecních organizací. Nejlépe tak, že se veřejně zaváže k jasnému cíli a konkrétním opatřením, jak k němu dojít. Například Praha takto přijala Klimatický závazek, následně Klimatický plán Prahy a pro oblast oběhového hospodářství

Cirkulární strategii Prahy. Od prosince 2020 platí konkrétní pravidla pro šetrný provoz úřadu i akcí, které Praha zaštiťuje.

Na sportovních, kulturních, vzdělávacích a společenských akcích pro veřejnost pořádaných nebo zaštitěných hlavním městem Praha najdete výhradně znovupoužitelné či vratné nádoby. Také soukromí nájemci obchodů, restaurací a dalších provozoven, které jsou v nájmu hlavního města nebo jeho příspěvkových organizací, už nemohou používat jednorázové plastové či vícemateriálové výrobky, existuje-li šetrná náhrada. Rozšiřuje se i síť veřejných píték po městě s cílem omezit spotřebu plastových lahví. V prostorách Magistrátu včetně jeho bufetů pro zaměstnance a veřejnost jsou plastové lahve a jednorázové nádoby nahrazeny džbánsky na vodu a klasickým keramickým nebo porcelánovým nádobím. Zakázána zde budou například i plastová brčka a všechny nové nápojové automaty by měly vydávat pouze recyklovatelné papírové kelímky a zároveň umožnit i prodej do vlastních hrnků.

Zdroje:

<https://klima.praha.eu/cs/klimaplan-v-kostce.html>

https://www.praskyinnovacniinstitut.cz/projekty/cirkularni_ekonomika

https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/tiskovy_servis/tiskove_zpravy/praha_omezi_jednorazove_plasty_na.html

Co by měla obsahovat pravidla pro odpovědné zadávání

Vládní *Metodika veřejného nakupování* z roku 2016 podrobně upravuje naplňování principů hospodárnosti, efektivity a účelnosti (tj. principů 3E) v praxi veřejného nakupování. Obsahuje také vzorové příklady dobré a špatné praxe.

Institut odpovědného veřejného zadávání se specializuje na pomoc orgánům veřejné správy v této oblasti a pořádá pro úředníky bezplatné konzultační semináře. Doporučuje nesoutěžit na nejnižší nabízenou cenu, ale pracovat s kvalitativními kritérii hodnocení a **stanovit v zadávací dokumentaci, kde je to možné, nové požadavky zohledňující**

sociální, environmentální hlediska. Patří k nim také požadavek na cirkulární řešení a omezování odpadu.

Konkrétní náměty lze najít také v *Metodice pro systematické rozvíjení činnosti MŽP a dalších spolupracujících státních institucí a institucí veřejné správy v oblasti předcházení vzniku odpadů*. Další inspiraci obsahují informační materiály *Sítě ekologických poraden*, spolku *Arnika* či *Ministerstva životního prostředí*.

Obec by měla transparentně deklarovat cíle a pravidla veřejného zadávání, a dát svým úředníkům konkrétní návod v podobě **metodiky pro veřejné zadávání**. Její součástí má být **katalog zadávacích řízení**, kde budou tato kritéria uplatňována. V metodice se lze odkázat i na konkrétní požadavek evropských metodik – např. uložit povinnost použít komplexní kritéria evropské metodiky pro nákup papíru.

Obce by se měly zaměřit zejména na tyto oblasti:

- **omezování produkce bioodpadu a odpadní vody** – lze dosáhnout úpravou zadávání péče o veřejnou zeleň a vhodnými investicemi včetně např. do zachytávání dešťové vody, lze také omezovat vznik gastroodpadu v obci ad.,
- **omezování spotřeby stavebního odpadu** – v rámci výstavby obce a jejích společností i formou zakázek či dobrovolných dohod lze omezit vznik odpadu při stavbě, využít demoličního odpadu, recyklovaných surovin atp.,
- **využití nepotřebného vybavení kanceláře** - výpočetní techniku, nábytek, šanony aj., které mohou ještě sloužit, nabídnout k levnému odprodeji nebo zdarma pro další využití,
- **omezování spotřeby papíru** - elektronizace jednotlivých agend úřadu včetně elektronických podkladů pro jednání zastupitelů,
- **omezování odpadů při poskytování občerstvení** - podávání kohoutkové pitné vody v karafách a džbánech, upřednostňování potravin a nápojů bez obalů, ve vratných láhvích či s menší produkcí obalů (např. cukr a smetana do kávy), nákup potravin regionálních, sezónních, z ekologického zemědělství,
- **používání opakovaně použitelných přepravních obalů** - např. palety, nákupní tašky, lahve, krabičky atd.,
- **upřednostňování znovu naplnitelných či koncentrovaných úklidových prostředků**,
- **nákup zařízení s menší produkcí odpadů během provozu** - automatické kávovary namísto systémů na kapsle,

- **upřednostnění výrobků s vyměnitelnými náplněmi** (psací potřeby, tonery) či s vysokým podílem recyklované suroviny (papír),
- **upřednostňování nábytku, kancelářského vybavení, úklidových prostředků s oficiálně uznávaným eko-značením** - jako je EŠV (environmentálně šetrný výrobek), FSC (výrobky ze dřeva z udržitelného lesnictví), Fairtrade či Ekoznačka EU, opravitelných, s delší garanční dobou atp.,

- **preferenci produktů, které neobsahují škodlivé látky**, jako je chlór v běleném papíru či v PVC, rozpouštědla v některých lepidlech a dřevotřísece, zbytečný lak na tužkách a pastelkách aj.
- **úsporný energetický provoz** – úsporné vytápění, větrání, LED osvětlení (úspornější a s delší životností)

Zdroje:

Metodický pokyn CHJ č. 3 – Metodika veřejného nakupování | 2016 | Ministerstvo financí ČR (mfc.cz)
<https://institut.sovz.cz/>

Příklady dobré praxe z ČR

Městský úřad Jičín, Královéhradecký kraj

Město Jičín se společenskou odpovědností při zadávání veřejných zakázek začalo více zabývat v roce 2018. V roce 2019 město přijalo „Deklaraci Odpovědného úřadu, jehož cílem je podpořit každodenním jednáním a zvyklostmi společnost, ekonomiku a životní prostředí“.

Při zadávání veřejných zakázek zohledňují kromě ceny i environmentální, sociální a etická kritéria. Materiály posuzují z hlediska udržitelnosti nejen na jejich „vstupu“, tedy při výrobě, ale i „výstupu“, při likvidaci. Těmito kritérii se mají řídit nejen zaměstnanci úřadu, ale také příspěvkové organizace města.

Pro zjednodušení naplňování této vize si úřad svoje činnosti rozdělil do několika segmentů, tzv. pláští, v nichž pak uplatňuje udržitelnou praxi.

Seznam „pláští“ (témata Odpovědného úřadu):

Konkrétně u propagačních materiálů postupují podle několika kritérií, zvažující jejich potřebnost, výchovnost, ekologičnost, lokálnost, a možné využití chráněných dílen.

U občerstvení a cateringu zase dbají těchto zásad: podpora regionální produkce, podpora prvovýroby (eliminace obchodního řetězce), kvalita bio, fairtrade produkce, eliminace odpadů, zefektivnění podávání občerstvení.

Všichni zaměstnanci úřadu tak mají při zařizování cateringu preferovat regionální mošty místo džusů ze surovin z dovozu, upřednostňovat velká balení před malými, a v neposlední řadě se snažit o podporu místních producentů.

Zdroje:

<https://mujicin.cz/odpovedny-urad/d-1299454>

<https://www.sovz.cz/partneri/mesto-jicin/>

Statutární město Jihlava, kraj Vysočina

Statutárnímu městu Jihlavě se daří nejen snižovat produkci směsných komunálních odpadů ve městě, ale také dbá na osvětu.

Městský úřad si je vědom, že by měl jít občanům příkladem, a proto v prevenci vzniku odpadů začal nejdříve u sebe. Nejprve proběhlo školení zaměstnanců úřadu o principech prevence vzniku odpadů, včetně konkrétních tipů, jak snížit množství vyprodukovaného odpadu v rámci úřadu i v osobním životě. Přestože šlo pouze o dobrovolné zapojení zaměstnanců úřadu a příspěvkových organizací, osvědčilo se. Zapojení zaměstnanci svým příkladem zaujali ostatní kolegyně a kolegy. Pracovníci úřadu tak např. nahradili kupované PET lahve skleněnými lahvemi s vodou z kohoutku, papírové utěrky na toaletách vlastními ručníky, plastové sáčky a igelitky látkovými

taškami a látkovými sáčky na ovoce a zeleninu. Kromě toho na úřadě funguje re-use stoleček, který je často využívaný.

Jihlava pro své obyvatele připravila kampaň na webu i ve veřejném prostoru. Její součástí jsou i besedy se středoškoláky. Ve městě se chystají další aktivity, které mají přispět ke snižování množství odpadu ve městě, jako např. centrální re-use centrum s dílnami, re-use budky na sídlištích, interaktivní osvětové instalace na dětská hřiště a do prostor školy - tzv. cesta odpadů.

Zdroje:

<https://www.jihlava.cz/odpady/?p1=103264>

Foto: jihlava.cz

Statutární město Brno, Jihomoravský kraj

Na Magistrátu města Brna v současné době připravují metodiku pro odpovědné zadávání veřejných zakázek. Metodika má sloužit potřebám zaměstnanců a pomoci jim naplnit zákonnou povinnost. Poskytne také zaměstnancům konkrétnější pokyny, co při veřejném zadávání vyžadovat.

Kromě toho se v Brně v posledních letech pustili do dalších projektů, které napomáhají snižovat produkci odpadů ve městě. Jedním z těchto projektů jsou re-use centra, kterých ve městě funguje celkem 7 při sběrných střediscích odpadu. Obyvatelé města mají tak možnost odevzdávat zdarma funkční věci k dalšímu používání. Jedná se např. o sportovní náčiní, hračky, knihy, nádobí, dekorace. Zájemci si pak mohou odložené věci za symbolický poplatek odkoupit. Výtěžek

z re-use pointů jde do sbírky „Květiny pro Brno“, ze které se přispívá na výsadbu a údržbu květinových záhonů ve městě.

Obyvatelé města mohou takto odkládat i nepoužívaný nábytek. Ten se sváží do centrálních skladovacích prostor, kde se zaeviduje a elektronicky posílá do databáze Odboru sociální péče Magistrátu města Brna. Nábytek je pak nabízen v rámci programu sociálního bydlení nebo lidem v nouzi.

Kromě těchto projektů ve městě fungují na podobném principu ještě sběrná místa pro retro věci, a pro elektrozařízení.

Zdroje:

<https://www.brno.cz/brno-aktualne/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/a/odpadovy-projekt-roku-re-use-s-lavi-prvni-narozeniny/>

<https://priprav.brno.cz/aktuality/re-use-centra-jsou-opet-v-provozu-a-cekaji-na-vase-nevyuzite-veci/>

Krajský úřad Moravskoslezského kraje

Na krajském úřadě Moravskoslezského kraje se kromě jiného zaměřili na odpovědný nákup propagačních dárkových předmětů pro partnery kraje. Aby naplnili principy udržitelnosti a snížili ekologické dopady, oslovili pro zadání zakázky malého rozsahu přímo společnost, která se soustředí výhradně na výrobu propagačních a reklamních předmětů formou up-cyklace. Konkrétně byl jako dárkový předmět vybrán svícen, který je vytvořen z použité láhve a odpadního dřeva.

V rámci zakázky bylo myšleno i na sociální aspekt, a pro balení dárkových předmětů byla vybrána firma, která zaměstnává lidi s duševním onemocněním.

Zdroje:

https://www.sovz.cz/wp-content/uploads/2021/04/dp_msk_propagacni_predmety.pdf

https://www.msk.cz/assets/temata/zivotni_prostredi/metodika-obcim---environmentalne-priznivy-chod-uradu.pdf

Foto: navzdory.com

Příklady dobré praxe ze zahraničí

Vídeň, Rakousko

Město Vídeň, které má kolem 1,9 milionu obyvatel, se už více než 10 let řídí při nákupu produktů a služeb ekologickými kritérii, ať už jde o kancelářské potřeby, jídlo ve školkách a nemocnicích, nebo stavební materiály. Díky programu „ÖkoKauf Wien“ dokáže Vídeň snižovat emise oxidu uhličitého o 15 000 tun za rok. Hospodárné využívání zdrojů vede také k finančním úsporám. Město je tak schopno za rok ušetřit kolem 1,5 milionu EUR.

Vídeň s ročním rozpočtem 5 miliard Euro na nákup zboží a služeb, zároveň využívá své tržní síly. Ta jí umožňuje působit na dodavatele zboží a služeb, a přimět je, aby byly jejich produkty a služby ekologické a v udržitelném standardu.

Základem programu je **seznam požadavků na produkty a služby**. Ty musí být zároveň ekologicky šetrné, hospodárné, kvalitní, dlou-

hodobě použitelné a bezpečné. Dodržování seznamu kritérií je závazné pro všechny pracovníky Magistrátu města Vídně, i městských organizací. Program doprovází veřejná kampaň, která ukazuje obyvatelům Vídně výhody environmentálně šetrného nakupování.

Vídeň tak jde příkladem nejen svým pracovníkům, ale i svým občanům.

Podrobný katalog opatření v anglickém jazyce naleznete zde:

<https://www.wien.gv.at/english/environment/tprotection/oekokauf/criteria-catalogues.html>

Zdroje:

<https://www.wien.gv.at/english/environment/tprotection/pdf/oekokauf-engl.pdf>

<https://www.wien.gv.at/english/environment/tprotection/oekokauf/>

Nantes, Francie

Město Nantes, které leží v západní Francii, a je co do počtu obyvatel (314 000) jen o něco menší než Brno, si dalo za cíl do roku 2030 snížit množství produkováného odpadu o 20 %. Tohoto cíle patrně dosáhnou již mnohem dříve, a to díky Zero waste výzvě, kterou město oslovilo své obyvatele v roce 2015.

Lidé, kteří se k výzvě přihlásí, se mají snažit snížit množství svého odpadu o 10–20 % v průběhu dvou měsíců. Výzva stojí na komunikační kampani, do které město zapojilo dvě neziskové organizace. Účastníci se do výzvy mohou přidat jako skupina v rámci rodiny, kamarádů nebo sousedů. Týmy soutěží o to, kdo vyprodukuje nejméně odpadu, nebo kdo nejvíce sníží svou produkci oproti předchozímu stavu.

Aby město mohlo porovnat výsledky, účastníci nejprve jeden měsíc pokračují ve svých spotřebních návycích, a vyprodukovaný odpad si váží. Ve druhém měsíci soutěží o co nejnižší produkci svého odpadu, město jim přitom radí.

Výsledky této výzvy předčily očekávání. U skla došlo ke snížení množství odpadu o 37 %, u papíru a plastů o 32 % a u zbývajících odpadů o 36 %.

Zdroje:

<https://ec.europa.eu/environment/europeangreencapital/wp-content/uploads/2020/09/Less%20Waste%20More%20Value%20Toolkit.pdf>

<https://www.zerowastefrance.org/en/taking-action/engaging-local-area/>

Barcelona, Španělsko

V Barceloně se snaží o udržitelný způsob fungování města už od 90. let 20. století. V roce 2009 představili program pro udržitelné město („Sustainable City Council Programme“), jako součást Agendy 21.

Součástí této aktivity je také metodika („Green Office Programme“) určená zaměstnancům města. Cílí na snížení množství produkovaného odpadu a udržitelné fungování úřadu.

Metodika zahrnuje např. tato doporučení:

- vyhýbat se produktům z více materiálů (především obsahujícím plasty)
- vyhýbat se jednotlivě baleným výrobkům
- vyhýbat se produktům obsahujícím toxické látky (např. lepidla na bázi rozpouštědel)
- nakupovat zboží, které jde znova naplnit
- nakupovat kvalitní zboží, které dlouho vydrží

Zdroje:

https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC116121/jrc116121_best_environmental_management_practice_report_public_administration_02.pdf

Ekologicky a sociálně odpovědné alternativy

Pořádání a zajištění akcí pro veřejnost

- lokální a regionální výrobky a potraviny, nejlépe v bio kvalitě
- prodej čajů a kávy se značkou Fairtrade
- vratné (nebo vlastní přinesené) nádobí a nápojové obaly: talíře, hrnky, kelímky, příbory, lahve, brčka
- kompostovatelné nádobí se zajištěným odděleným sběrem (bioodpad) nebo papírové s odděleným sběrem
- oddělený sběr odpadů (papír, plast, kov, sklo), i zbytků jídel (bioodpad)
- provoz veřejných píték

Provoz kanceláře a kancelářské potřeby

- elektronizace jednotlivých agend úřadu
- recyklovaný papír
- znovu plnitelné tonery
- znovu plnitelné propisky, dolévatelné fixy

- dřevěné nelakované tužky a pastelky (se značkou FSC)
- potřeby BEZ chlorovaných plastů (PVC ad.)
- kancelářské potřeby s ekoznačením - EŠV či Ekoznačka EU
- počítače, tiskárny a další přístroje energeticky úsporné, opravitelné, s delší garancí dohou
- nábytek bez organických rozpouštědel (se značkou FSC)
- LED osvětlení

Občerstvení a catering

- klasické nádobí: talíře, hrnky, skleničky, příbory, karafy
- regionální výrobky a potraviny, nejlépe v bio kvalitě
- čaje a káva se značkou Fairtrade
- sušenky bez palmového oleje
- automatické kávovary namísto systémů na kapsle
- podávání kohoutkové pitné vody v karafách a džbánech
- nákup mléka, smetany, cukru a medu ve větších baleních

Úklid a hygiena

- velká a koncentrovaná balení
- ekologické a šetrné výrobky - EŠV či Ekoznačka EU
- recyklovaný toaletní papír a utěrky
- tuhá mýdla (v papírovém obalu)

Hlavní zdroje:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-134>

Metodický pokyn CHJ č. 3 – Metodika veřejného nakupování | 2016 | Ministerstvo financí ČR (mfcr.cz)

OODP-metodika_veřejna_sprava-20170201.pdf (mzp.cz)

[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/program_predchazeni_vzniku_odpadu/\\$FILE/OODP-pruvodce_obce-20170201.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/program_predchazeni_vzniku_odpadu/$FILE/OODP-pruvodce_obce-20170201.pdf)

https://www.mzp.cz/cz/news_20211213_Vlada-schvalila-Cirkularni_Cesko_2040

<https://institut.sovz.cz/>

https://www.google.com/url?q=https://bib.irb.hr/datoteka/853544.Zero_Waste_Guidelines_for_Events_and_Festivals.pdf&sa=D&source=docs&ust=1640018007102000&usg=AOvVaw3SrVKcEOFdSYSJF6ZWTWDD

Doporučené odkazy:

Kalkulačka ekologické stopy

Tipy na prevenci odpadů

Knihovna věcí

Opravárna Praha

Opravárna Brno

Nevyhazujto

Zachraň jídlo

Loga a značení (Zemědělství, eAGRI)

Eko značka EŠV a EŠS | CENIA (ekoznacka.cz)

O FSC ČR | Forest Stewardship Council (czechfsc.cz)

Home - Fairtrade Česko a Slovensko

Eko značka EU | CENIA (ekoznacka.cz)

U NÁS PLÝTVAT NEBUDEME

aneb Jak snižovat množství
komunálního odpadu

Vydal Zelený kruh, prosinec 2021

Autoři: Mgr. Daniel Vondrouš, Mgr. Radka Fučíková

Grafická úprava a návrh obálky: Michal Svoboda

Vybrané ilustrační fotografie: freepik.com

ISBN 978-80-87417-16-4

Ministerstvo životního prostředí

*Brožura byla vydána za v rámci projektu
„Bez plastů a zbytečných odpadů ve městech a obcích“
za podpory Ministerstva životního prostředí.
Brožura nemusí vyjadřovat stanoviska donora*

